

HELSINGBORG

Skol- och fritidsförvaltningen

2022-09-19

RUTIN

Rutin för hantering av beslut om avstängning av elev

Grundskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola

1. Arbetsgång vid avstängning

1.1 Grundskolan

1. Rektor startar en utredning som dokumenteras.
2. Rektor informerar verksamhetschef och samråder med förvaltningsjurist.
3. Rektor kontakter elev och vårdnadshavare som ska ges möjlighet att yttra sig innan beslut fattas. Detta noteras i utredningen.
4. Rektor beslutar om avstängning enligt mall på intranätet: [Beslut om avstängning i grundskolan](#). Rektors beslut får inte avse avstängning under längre tid än en vecka och inte heller vid fler tillfällen än två tillfällen per kalenderhalvår.
5. Rektor informerar verksamhetschef och socialtjänsten om beslutet samt skickar kopia av beslutet till nämndsekreterare för anmälan till barn- och utbildningsnämnden.
6. Eleven ska erbjudas kompensation för den undervisning han eller hon går miste om.

1.2 Gymnasie- och gymnasiesärskolan

Beslut av rektor – avstängning under maximalt två veckor

1. Rektor startar en utredning som dokumenteras.
2. Rektor informerar verksamhetschef och samråder med förvaltningsjurist.
3. Rektor kontakter elev och i förekommande fall vårdnadshavare som ska ges möjlighet att yttra sig innan beslut fattas. Detta noteras i utredningen.
4. Rektor beslutar om avstängning enligt mall på intranätet: [Beslut om avstängning i gymnasieskolan](#). Rektors beslut får inte avse avstängning under längre tid än två veckor under ett kalenderhalvår.
5. Rektor informerar verksamhetschef och socialtjänsten om elev är under 18 år. Detta noteras i utredningen.
6. Kopia av beslutet skickas till nämndsekreterare för anmälan till barn- och utbildningsnämnden.

Beslut av huvudmannen – längre avstängning

1. Rektor beslutar om avstängning under maximalt två veckor enligt ovan. Om syftet med en kortare avstängning inte har uppnåtts eller om det av någon annan anledning bedöms som nödvändigt med hänsyn till elevens uppträdande får huvudmannen besluta att förlänga avstängningen.
2. Rektor samråder med verksamhetschef och förvaltningsjurist inför ett eventuellt beslut om förlängning. Förvaltningsjurist informerar kommunens aktivitetsansvar (KAA).
3. Rektor tar initiativ till samråd med socialtjänsten om elev är under 18 år.
4. Beslutet, övrig dokumentation, elevens och i förekommande fall vårdnadshavares yttrande samt förslag till nämndbeslut skickas till nämndsekreterare för diarieföring i barn- och utbildningsnämndens diarium. Samtliga handlingar ska vara registrerade i skolans diarium/ärendehanteringssystem innan de översänds till nämndsekreterare.
5. Ärendet bereds inför nämndssammanträde. Verksamhetschefen för gymnasiet är handläggare i nämndsärendet.
6. Kallelse till sammanträde med barn- och utbildningsnämnden skickas.

7. Eleven och i förekommande fall elevens vårdnadshavare ska beredas möjlighet att yttra sig inför nämndens beslut. Detta kan ske genom kontakt före sammanträdet eller om eleven eller vårdnadshavare så önskar, under nämndens sammanträde.
8. Nämndssammanträde äger rum.
9. Beslut expedieras.
10. Rektor ansvarar för att informera elev och vårdnadshavare om nämndens beslut.

2. Beslut om avstängning av elev

2.1 Allmänna bestämmelser

Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Det finns dock situationer när de åtgärder som vidtagits i ett förebyggande syfte inte är tillräckliga och där skolan kan behöva använda de disciplinära åtgärder som finns i 5 kap. skollagen (2010:800) för att skapa en god studiemiljö.

I 5 kap. skollagen görs en uppräknig av de disciplinära åtgärder som kan användas. Beroende på situationens allvar kan rektor eller lärare besluta om:

- Utvisning eller kvarsittning
- Omhändertagande av föremål
- Skriftlig varning
- Tillfällig omplacering inom skolenheten
- Tillfällig omplacering till annan skolenhet
- Avstängning från delar av eller hela undervisningen

Personalen får dessutom i akuta situationer vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar (5 kap. 6 § skollagen).

Samtliga disciplinära åtgärder ska stå i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter, exempelvis elevens ålder, mognad och beteende.

2.2 Avstängning i grundskolan

Förutsättningarna för ett beslut om avstängning i de obligatoriska skolformerna regleras i 5 kap. 14-16 §§ skollagen där det framgår att i grundskolan får rektor besluta att stänga av en elev helt eller delvis om eleven agerar på ett sådant sätt att andra elevers eller personals säkerhet bedöms vara hotad.

Rektor får även besluta att stänga av en elev helt eller delvis om

1. åtgärder enligt 13 § inte är tillräckligt ingripande eller inte är möjliga att genomföra eller det finns särskilda skäl med hänsyn till elevens beteende, och
2. det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero.

Eleven ska erbjudas kompensation för den undervisning som han eller hon går miste om på grund av avstängningen. Ett beslut om avstängning gäller omedelbart om inte annat beslutas. Rektor får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut om avstängning.

Ett beslut får innebära avstängning endast under den tid som behövs för skyndsamt utredning av vilka andra åtgärder som kan behövas. En elev får inte stängas av för en längre tidsperiod än en vecka och inte heller vid fler tillfällen än två gånger per kalenderhalvår.

Innan rektor beslutar om avstängning ska eleven och elevens vårdnadshavare beredas tillfälle att yttra sig. Rektor ska även informera huvudmannen om att ett beslut om avstängning har fattats. Om eleven är under 18 år ska även socialnämnden informeras om beslutet.

2.3 Avstängning i gymnasie- och gymnasiesärskolan

Förutsättningarna för att besluta om avstängning i de frivilliga skolformerna regleras i 5 kap. 17-22 §§ skollagen.

I gymnasieskolan och gymnasiesärskolan får huvudmannen eller rektorn besluta att stänga av en elev helt eller delvis om

1. eleven agerar på ett sådant sätt att andra elevers eller personals säkerhet bedöms vara hotad,
2. eleven med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid bedömningen av elevens måluppfyllelse och kunskaper,
3. eleven stör eller hindrar utbildningens bedrivande,
4. eleven utsätter någon annan elev eller av utbildningen berörd person för kränkande behandling,
5. eleven kan antas ha begått en brottslig handling inom skolans område, eller
6. elevens uppförande på annat sätt inverkar negativt på övriga elevers trygghet och studiero.

Huvudmannen eller rektorn får besluta att ett beslut om avstängning ska gälla omedelbart. Rektor får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut om avstängning.

Ett beslut om avstängning får som utgångspunkt inte avse avstängning under längre tid än två veckor under ett kalenderhalvår. Huvudmannen får dock besluta att förlänga avstängningen om en kortare avstängning inte har uppnått eller om det av någon annan anledning bedöms som nödvändigt med hänsyn till elevens uppträdande. Ett sådant beslut får dock inte avse längre tid än återstoden av pågående kalenderhalvår och ytterligare tre kalenderhalvår.

En elev kan stängas av helt eller delvis från utbildning med praktik eller där delar av utbildningen är förlagd till en arbetsplats utanför skolan. För att eleven ska kunna stängas av måste det vara uppenbart olämpligt att hon eller han deltar i de praktiska inslagen. Rektors beslut om avstängning från utbildning med praktik eller där delar av utbildningen är förlagd till en arbetsplats utanför skolan får inte avse längre tid än två veckor. Om huvudmannen istället fattar beslut kan avstängningen gälla en viss tid eller utan tidsbegränsning.

En avstängd elev räknas fortfarande som elev och har alltid rätt att komma tillbaka till skolan efter avstängningen.

2.4 Utredning inför avstängning

Innan ett beslut om avstängning fattas ska rektor se till att saken utreds. Utredningen ska vara allsidig och ske skyndsamt. Med det avses att det av utredningen måste framgå vad som hänt och vilken bedömning som gjorts med anledning av händelsen/händelserna, dvs. skälen till att man fattar beslut om avstängning och varför andra åtgärder inte är tillräckliga.

En skola kan inte stänga av en elev utifrån en risk att någon av dessa omständigheter föreligger eller kan komma att föreligga. För att stänga av en elev krävs att en elev till exempel har ett uppförande som rent faktiskt inverkar negativt på andra elevers trygghet och studiero. Det är inte möjligt att hänvisa till att en elevs beteende utgör en risk för att eleven i framtiden kommer bete sig på ett sätt som utgör grund för avstängning.

Den uppräknade av grunder för avstängning som görs i bestämmelserna i 5 kap. skollagen är uttömmande, vilket gör att det inte är möjligt att stänga av en elev utifrån andra skäl.

Mot bakgrund av de begränsade möjligheter som finns att stänga av en elev är det av rättssäkerhetsskäl viktigt att avstängningsbeslutet har en tydlig motivering. Av beslutet och den utredning beslutet grundar sig på ska det kunna utläsas att skollagens krav är uppfyllda.

Bristfälliga utredningar har vid flera tillfällen lett till att förvaltningsrätten bifallit överklaganden av beslut om avstängning.

2.5 Yttrande och samråd med elev och vårdnadshavare

Huvudmannen eller rektor ska ge eleven och i förekommande fall elevens vårdnadshavare tillfälle att yttra sig inför ett beslut om avstängning. Detta behöver naturligtvis inte innebära att rektor är överens med vårdnadshavare eller myndig elev, men det är av stor vikt att elevs och vårdnadshavares synpunkter vägs in i beslutet innan det formellt sätt beslutas.

Bristande samråd med elev och vårdnadshavare har vid flera tillfällen lett till att förvaltningsrätten bifallit överklaganden av beslut om avstängning.

3. Överklagande

Ett beslut om avstängning enligt skollagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol med Förvaltningsrätten i Malmö som första instans. Eleven och i förekommande fall elevens vårdnadshavare har tre veckor på sig att överklaga från det de fått del av beslutet. En överklagandehänvisning ska alltid medfölja beslutet.

I de fall rektor fattat beslut om avstängning skickas överklagandet till skolan och i de fall barn- och utbildningsnämnden fattat beslutet skickas överklagandet till

förvaltningskontoret. När ett överklagande inkommer ska förvaltningsjurist kontaktas.

Tony Mufic

Utbildningsdirektör